

A Szerzői Jogi Szakértő Testület Szakvéleménye

A szakvélemény tárgya: Elektroterápiás készülék jelsorozatához fűződő szerzői jogok

Ügyszám: SzJSzT-26/17.

A MEGKERESŐ ÁLTAL FELTETT KÉRDÉSEK:

1. Melyek azok a konkrét, szerzői jogi oltalom alatt álló művek, amelyek a Készülék gyártásával és forgalmazásával felhasználásra kerülnek?

A fenti kérdés megválaszolása körében a bíróság a következő részletkérdések megválaszolását is kéri a Szakértőtől:

- 1.i Szerzői jogi oltalom alatt áll-e magában a 3/F/22 számon csatolt mű?
  - 1.ii Szerzői jogi oltalom alatt áll-e magában a 3/F/23 számon csatolt mű?
  - 1.iii Van-e, s ha igen, mi a műszaki különbség a 3/F/22. és a 3/F/23. számú művekben feltárt, és a kereskedelmi forgalomba került Készülékben működő programok jellemzői és azok szerkezete között? Mi e különbség szerzői jogi konzekvenciája, azaz a Készülék programszerkezete a 3/F/22 vagy a 3/F/23 számú művekkel azonos, vagy azok átdolgozása?
  - 1.iv Szerzői jogi oltalom alatt áll-e az a számítógépi programalkotás, amelynek utasításait a Készülék vezérlését végző mikroprocesszor hajtja végre?
  - 1.v. Mi a műszaki kapcsolata e számítógépi programalkotásnak és a 3/F/22-3/F/23. számú műveknek?
  - 1.vi Hogyan kell értékelni szerzői jogi szempontból a szoftver és a 3/F/22-3/F/23. számú művek fenti kapcsolatot, különösen, amennyiben a 1.iv kérdésre igenlő a válasz, a 3/F/22-23. számú műveket e számítógépi programalkotáshoz tartozó dokumentációnak kell-e tekinteni, vagy a számítógépi programalkotás e művekből származtatott műnek minősül, vagy pedig más egymás szerzői jogi oltalmát nem érintő, független művekről van szó?
  - 1.vii Szerzői jogi oltalom alatt áll-e a készülék előlapja és/vagy annak terve?
2. Ki, vagy kik a Készülékben megtestesülő, az 1. kérdés szerint meghatározott művek szerzői? Amennyiben több szerző van, százalékosan határozzon meg kumulált szerzői részarányt a teljes készülékre vonatkoztatva és valamennyi művet figyelembe véve.

A fenti kérdés megválaszolása körében a bíróság a következő részletkérdések megválaszolását is kéri a Szakértőtől:

- 2.i Ki vagy kik, és milyen arányban szerzői a 3/F/22 számon csatolt műnek?
  - 2.ii Ki vagy kik, és milyen arányban szerzői a 3/F/23 számon csatolt műnek?
  - 2.iii Ki vagy kik, és milyen arányban szerzői a végleges, kereskedelmi forgalomba került Készülékben működő programszerkezetnek?
  - 2.iv Ki vagy kik, és milyen arányban szerzői a Készülék mikroprocesszorát meghajtó számítógépi programalkotásnak?
  - 2.v Ki vagy kik, és milyen arányban szerzői a készülék előlap-tervének?
3. Hol, milyen módon kell feltüntetni azon Szerző nevét, akinek műve a Készülék gyártása és értékesítése során felhasználásra kerül?

TÉNYÁLLÁS

Az eljáró tanács a kirendelő végzésben vázolt tényállásból indult ki. Az alábbiakban összefoglaljuk a feltett kérdések megválaszolása szempontjából leginkább releváns körülményeket.

Felperes a 1990-es évek végén orvoslátogatóként ismerte fel egy olcsó, otthon is használható, kibővített funkciókkal bíró, bőrön keresztüli elektromos idegingerlést biztosító készülék iránti piaci igényt. A termék megvalósítása végett a fizioterápiás készülékek fejlesztésében és gyártásában akkor már széleskörű tapasztalattal bíró alperesi gazdasági társaságot kereste meg. A felek 2000. január 28. napján együttműködési megállapodást kötöttek felperes tapasztalatai alapján ilyen elektromos stimulátor (továbbiakban: Készülék) kifejlesztésére, gyártására és forgalmazására. A készülék kialakításával, jellemzőinek meghatározásával kapcsolatos tárgyalások a felek között szóban folytak. A Készüléket vezérlő számítógépi programalkotás létrehozása előtt a lehetséges kezelési módszerekhez biztosítandó impulzus jelsorozatokot először a 3/F/22. számú dokumentumban határozták meg, majd a véglegesített tervet a 3/F/23. számú dokumentum rögzítette.

Felperes állítása szerint, mind a 3/F/22. számú, mind a 3/F/23. számú dokumentumot a gyakorlatban szerzett tapasztalatai alapján ő maga alkotta meg, az alperes a Készüléket vezérlő szoftver megírásával alkotói tevékenységet nem fejtett ki, a szoftver csupán arra szolgál, hogy előállítsa a felperes által átadott dokumentumokban meghatározott impulzus jelsorozatokat.

Alperes állítása szerint már a 3/F/22. számú dokumentum is a felek által közösen megbeszéltek ötleteket tartalmaz, mindössze ezek írásba foglalása köthető a felpereshez. A 3/F/23. számú dokumentumhoz csatolt kézi rajz pedig az alperes ügyvezetőjétől származik. A felek közös ötlete alapján fejlesztett szoftvernek az alperes ügyvezetője a szerzője, az általa munkaviszonyban megalkotott számítógépi programalkotással kapcsolatos vagyoni jogok pedig a Szt. 30. § (1) bekezdése alapján az alperest illetik meg.

AZ ELJÁRÓ TANÁCS SZAKVÉLEMÉNYE

Előzetes megállapítások

Az eljáró tanács a feltett kérdések és a benyújtott iratok alapján alakította ki a szakértői véleményt, a tények megállapítására külön bizonyítást nem végez.¹

Válaszok a Megkereső által feltett kérdésekre

1. Melyek azok a konkrét, szerzői jogi oltalom alatt álló művek, amelyek a Készülék gyártásával és forgalmazásával felhasználásra kerülnek?

A kérdésre adott válasz a következő alpontok szerint kerül kifejtésre.

1.i Szerzői jogi oltalom alatt áll-e magában a 3/F/22 számon csatolt mű?

A 3/F/22 számon csatolt mű a tervezett Készülék működési módszerének/elvének tömör leírása. Mivel az Szt. 1. § (6) bekezdése értelmében maga a működési módszer/elv nem áll szerzői jogi védelem alatt, ezért a 3/F/22 számon csatolt mű szerzői jogi megítélésénél azt kell vizsgálni, hogy

---

¹ A Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet 8.§ (1) bek.

a működési módszer/elv 3/F/22 szerinti leírása olyan szakirodalmi műnek minősül-e, amely rendelkezik a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jelleggel. Az eljáró tanács álláspontja szerint a rendkívül lényegre törő leírásban nem fedezhető fel egyéni, eredeti jelleg, így ez nem áll szerzői jogi védelem alatt. A jogvita szempontjából azonban közömbös, hogy a 3/F/22 számon csatolt mű, mint szakirodalmi mű szerzői jogi védelem alatt áll-e, mivel a Készülékben csak a működési módszer/elv testesül meg, ami azonban nem áll szerzői jogi védelem alatt, és így a Készülék vonatkozásában a 3/F/22 szerinti mű szerzői jogi értelemben vett felhasználásáról sem beszélhetünk.

1.ii Szerzői jogi oltalom alatt áll-e magában a 3/F/23 számon csatolt mű?

Az előző ponthoz hasonlóan a 3/F/23 számon csatolt mű esetében is az vizsgálendő, hogy szakirodalmi műnek minősülhet-e. Az eljáró tanács álláspontja szerint a rendkívül lényegre törő leírásban szintén nem fedezhető fel egyéni, eredeti jelleg, mivel az csak a működési módszer/elv összefoglalása, amely azonban nem áll szerzői jogi védelem alatt.

1.iii Van-e, s ha igen, mi a műszaki különbség a 3/F/22. és a 3/F/23. számú művekben feltárt, és a kereskedelmi forgalomba került Készülékben működő programok jellemzői és azok szerkezete között? Mi e különbség szerzői jogi konzekvenciája, azaz a Készülék programszerkezete a 3/F/22 vagy a 3/F/23 számú művekkel azonos, vagy azok átdolgozása?

Az eljáró tanács a feltett kérdéseket fordított sorrendben válaszolja meg.

A „programszerkezet” kifejezés alatt az eljáró tanács a program funkcionális felépítését, lényegében a program funkcióinak műszaki vázlatát értette. Ilyen értelemben a Készülékben lévő programszerkezet a működési módszer/elv műszaki vázlata is egyben, amely szerzői jogi értelemben vett műként külön nem is jelenik meg. A programszerkezet tehát ezen okokból nem tekinthető önálló szerzői műnek. Ezek fényében nincs szerzői jogi relevanciája annak, hogy a Készülék programszerkezete hogyan viszonyul a 3/F/22 vagy a 3/F/23 számú művekhez.

A fentiek alapján szerzői jogi értelemben közömbös, hogy van-e, s ha igen, mi a műszaki különbség a 3/F/22. és a 3/F/23. számú művekben feltárt, és a kereskedelmi forgalomba került Készülékben működő programok jellemzői és azok szerkezete között.

1.iv Szerzői jogi oltalom alatt áll-e az a számítógépi programalkotás, amelynek utasításait a Készülék vezérlését végző mikroprocesszor hajtja végre?

A rendelkezésre álló iratok, különösen a F/11. alatt csatolt villamosmérnöki igazságügyi szakértői vélemény 5. kérdésre adott válasza alapján az eljáró tanácsnak nincs oka kételkedni a Készülék egyedi működésében, amit szükségszerűen egyedi számítógépi programalkotással lehet csak megvalósítani. Olyan körülmény sem áll fenn, ami alapján kétségbe kellene vonni az egyéni jelleget. Ebből következik, hogy a Készülék vezérlését végző mikroprocesszoron futó számítógépi programalkotás szerzői jogi védelem alá tartozik.

1.v. Mi a műszaki kapcsolata e számítógépi programalkotásnak és a 3/F/22-3/F/23. számú műveknek?

A számítógépi programalkotás a 3/F/22. és 3/F/23. számú leírásokban bemutatott működési módszer/elv informatikai megvalósítása.

1.vi Hogyan kell értékelni szerzői jogi szempontból a szoftver és a 3/F/22-3/F/23. számú művek fenti kapcsolatát, különösen, amennyiben a 1.iv kérdésre igenlő a válasz, a 3/F/22-23. számú műveket e számítógépi programalkotáshoz tartozó dokumentációnak kell-e tekinteni, vagy a számítógépi programalkotás e művekből származtatott műnek minősül, vagy pedig más egymás szerzői jogi oltalmát nem érintő, független művekről van szó?

A számítógépi programalkotás és a 3/F/22-3/F/23. számú művek között olyan, tisztán műszaki kapcsolat van (a mögöttes működési módszer/elv), ami szerzői jogi szempontból nem nyer értékelést.

A 3/F/22-3/F/23. számú okiratok lényegében a számítógépi program funkcióit és működési elvét határozzák meg. Az Európai Unió Bírósága megállapította, hogy a számítógépi programok jogi védelméről szóló, 1991. május 14-i 91/250/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a számítógépi program funkcionalitása nem minősül e program kifejezési formájának, és ekként nem részesül ezen irányelv értelmében a számítógépi programok szerzői jogi védelmében. Annak elfogadása, hogy a számítógépi program funkcionalitása szerzői jogi védelemben részesülhet, azt eredményezné, hogy az ötletek a technikai haladás és az ipari fejlődés rovására kisajátíthatók lennének.² A szoftver elsődleges rendeltetése valamely funkció megvalósítása, azonban a szerzői jog nem ezt a minőségét (funkcionalitását), hanem a szoftver megformáltságát védi.

A számítógépi programalkotáshoz tartozó dokumentációt általában utólag készítik el a számítógépi programalkotáshoz, annak dokumentálása céljából, bemutatva a kész szoftver felépítését, működését és kezelését. Az ilyen dokumentáció továbbá általában a számítógépi programalkotáshoz szervesen kapcsolódóan, azzal együttes felhasználásra van szánva – éppen emiatt van az ilyen dokumentációnak üzleti és szerzői jogi értelemben vett relevanciája. Ezzel szemben a számítógépi programalkotás funkcionális feladatkitűzése nem tekinthető olyan műnek, ami a számítógépi programalkotáshoz kapcsolódó felhasználásra lenne szánva – a jelen ügy iratai sem utalnak ilyen körülményre. Az eljáró tanács mindezeket figyelembe véve arra az álláspontra helyezkedett, hogy a számítógépi programalkotás megalkotása előtt írt 3/F/22-3/F/23. számú művek nem minősülnek a számítógépi programalkotáshoz tartozó dokumentációnak. Az eljáró tanács álláspontja szerint mindezek miatt a Készüléken futó számítógépi programalkotás és a 3/F/22-3/F/23. számú művek egymás szerzői jogi oltalmát nem érintő, független műveknek minősülnek.

1.vii Szerzői jogi oltalom alatt áll-e a készülék előlapja és/vagy annak terve?

A bírósági iratok áttekintése után az eljáró tanács úgy találta, hogy a jogvitában két készülék előlap jelent meg: a felperes által csatolt F/15 mellékletben 1) készülék, és az F/25 mellékleten látható 2) készülék.

1) készülék előlapi fotója

2) készülék előlapi fotója

Mivel a bíróság nem jelölte meg, hogy melyik előlapról kér véleményt, ezért az eljáró tanács mindkettővel foglalkozott. Az eljáró tanács megállapítja, hogy az előlapok egyike sem kizárólag a működési módszerből/elvből fakadó műszaki szükségszerűség eredménye. Mindkét előlap grafikai kialakítása, a kijelző, a csatlakozók, a nyomógombok és a forgatógombok elhelyezése, megválasztása, stb. a működési módszer/elv által nincs meghatározva.

---

² A C-406/10. sz. ügyben, SAS Institute Inc, és World Programming Ltd; 39.-40.

Az eljáró tanácsnak a rendelkezésre álló iratok alapján nincs oka kételkedni abban, hogy ezek a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jelleggel bírnak, így az eljáró tanács álláspontja szerint a Készülék előlapja, illetve annak terve, mint ipari tervezőművészeti alkotás [Szjt. 1. § (2) bekezdés o) pont], szerzői jogi oltalom alatt áll.

2. Ki, vagy kik a Készülékben megtestesülő, az 1. kérdés szerint meghatározott művek szerzői? Amennyiben több szerző van, százalékosan határozzon meg kumulált szerzői részarányt a teljes készülékre vonatkoztatva és valamennyi művet figyelembe véve.

A kérdésre adott válasz a következő alpontok szerint kerül kifejtésre.

2.i Ki vagy kik, és milyen arányban szerzői a 3/F/22 számon csatolt műnek?

A fenti válaszok fényében a jogvita szempontjából nincs jelentősége annak, hogy ki a 3/F/22. számú mű szerzője. Az eljáró tanács megállapítja, hogy az minősül szerzőnek, aki a működési módszert/elvet írásba foglalta, azonban a felek eltérő előadása miatt ez olyan bizonyítási kérdés, amelynek eldöntésére az eljáró tanács nem vállalkozhat.

2.ii Ki vagy kik, és milyen arányban szerzői a 3/F/23 számon csatolt műnek?

A fenti válaszok fényében a jogvita szempontjából nincs jelentősége annak, hogy ki a 3/F/23. számú mű szerzője. Az eljáró tanács megállapítja, hogy az minősül szerzőnek, aki a működési módszert/elvet írásba foglalta, azonban a felek eltérő előadása miatt, ez olyan bizonyítási kérdés, amelynek eldöntésére az eljáró tanács nem vállalkozhat.

2.iii Ki vagy kik, és milyen arányban szerzői a végleges, kereskedelmi forgalomba került Készülékben működő programszerkezetnek?

Az eljáró tanács álláspontja szerint a programszerkezet nem minősül szerzői jogi értelemben vett műnek, így ilyen értelemben vett szerző(k) sem állapítható(k) meg.

2.iv Ki vagy kik, és milyen arányban szerzői a Készülék mikroprocesszorát meghajtó számítógépi programalkotásnak?

A számítógépi programalkotás szerzője a felek egybehangzó előadása alapján az alperes ügyvezetője.

2.v Ki vagy kik, és milyen arányban szerzői a készülék előlap-tervének?

A Készülék előlap-tervének a szerzője az, aki vagy akik az előlapot megalkották, ennek eldöntése olyan bizonyítási kérdés, ami nem tartozik az eljáró tanács kompetenciájába. Az eljáró tanács azonban megjegyzi, hogy ha a felperes által magának tulajdonított működési módszer/elv bármilyen módon tükröződik is az előlapon, ennek nincs szerzői jogi relevanciája, mivel a mögöttes működési módszer/elv nem áll szerzői jogi oltalom alatt. A 3/F/23 dokumentumnak az előlapra vonatkozó minimális specifikációja (kábel polaritás megkülönböztetés kell; LED kijelző kell; áramerősség szabályzó egyben ki/bekapcsoló legyen) szintén nem mutat túl a működési módszer/elv meghatározásán.

3. Hol, milyen módon kell feltüntetni azon Szerző nevét, akinek műve a Készülék gyártása és értékesítése során felhasználásra kerül?

Az Sztj. 12. § (1) bekezdésének utolsó fordulata értelmében a szerző a neve feltüntetéséhez való jogot a felhasználás jellegétől függően, ahhoz igazodó módon gyakorolhatja. Jelen esetben az eljáró tanács megállapítja, hogy műszaki ipari készülékeknél nem szokás feltüntetni a munkavállaló programozók nevét. A számítógépi programoknál, különösen, ha alkotásuk munkaviszonyban történik, állandó gyakorlat a szerzők neve nélküli nyilvánosságra hozatal és forgalmazás. Ez a szoftver-szerzők számára ismert gyakorlat. Néha a forráskódban, a szoftver dokumentációban, vagy egyéb céges dokumentumokban feltüntetik a programozókat, de az ilyen jellegű névfeltüntetés a fogyasztó számára tipikusan nem válik láthatóvá.

Az ipari tervezőművészet esetében, ahol a névfeltüntetés technikai akadályokba is ütközhet, a szerzők erről való hallgatólagos lemondása vélelmezhető, elfogadható.³ Ezzel összhangban a jelen esetben az eljáró tanács megállapítja, hogy olyan ipari tervezőművészeti alkotás esetén, mint egy műszaki készülék előlapja, ugyancsak nem szokás feltüntetni a szerzőt, akár munkavállalóról, akár külső megbízott formatervezőről van szó.

Budapest, 2017. november 20.

Dr. Bacher Gusztáv
a tanács elnöke

Dr. Kacsuk Zsófia
a tanács előadó tagja

Dr. Kereszty Marcell
a tanács szavazó tagja

---

³ Nagykommentár a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvényhez, Szerkesztő: Gyertyánfy Péter, 135. old.